Uden filter

Han siger du i stedet for De, og butterflyen bliver af og til udskiftet med en sweater. Men kritikken mod alt, han finder urimeligt, er lige skarp. På vej mod de 60 år kalder den tidligere topadvokat Jesper Berning i dette interview sin karriere for »mislykket i meget høj grad.«

INTERVIEW

Af MORTEN PIHL

I indkørslen til den røde firelængede, stråtækte gård i et af Danmarks dyreste postdistrikter, 2960 Rungsted Kyst, holder en kongeblå Porche parkeret.

Det var lige godt pokkers.

Som leder af et kendt advokatkontor i det indre København forbød han de ansatte at køre i dyre biler. Det ser ikke godt ud i Jantelovens land.

»Det er først, efter at jeg er flyttet herop, jeg kan tillade mig det,« forklarer Jesper Berning.

»Da vi havde advokatkontor i Bredgade, kørte jeg altid Citroën. Jeg havde den holdning, at uanset hvor mange penge, advokaterne på kontoret tjente, måtte de ikke køre i større biler end BMW 500. I dette land skal du ikke gå og skilte med, at det går godt.«

Set udefra ser det ud som om, det er gået godt for Jesper Berning.

Gennem sit snart 60-årige liv – han fylder 60 år på lørdag – har han tjent så store millionbeløb, først og fremmest på erhvervsrådgivning og rådgivning om køb og salg af virksomheder, at han kunne stoppe med at arbejde og leve af sin formue.

Selv mener han dog, at han ikke har haft den succes, han gerne ville have haft.

»Jeg mener faktisk, at min karriere har været mislykket i meget høj grad. Den disputats, jeg skrev, og som skulle reformere hele vores panteret for virksomheder, er aldrig trængt igennem. Vi lever stadigvæk efter 1872-loven. Det er ren stenalder. Også mine tanker om, hvordan man kunne forbedre vores retssystem har været forgæves. Så hvad har jeg udrettet ud over at tjene penge? Jeg har ikke fået sat nogle varige mærker,« siger Jesper Berning, som blev dr. jur. allerede som 30-årig.

Du har kritiseret, at de fleste dommere ved de højere retter og især Højesteret kommer fra Justitsministeriet samt deres bijobs, og der er da sket ændringer på det område?

»Det er jo småting. Der er ikke virkelig renset ud, og det havde jeg gerne set, inden jeg stiller træskoene.«

Jesper Berning er uden filter.

Den tidligere topadvokat siger godt nok du i stedet for, som tidligere, De.

Men principperne er i behold, og han kalder stadig en spade for en spade, når han skriver læserbreve eller bliver interviewet.

Intet er helligt, når han står op om natten og sætter sig til computeren, fordi han alligevel ikke kan sove, før han har fået galden ud:

Miljøbevægelsen og Lomborgsagen, behandlingen af patienter på sygehusene, biskopperne og kirkens økonomi, retsvæsenet, selskabstømmersager, isolationsfængsling, pressen, Tamil-sagen, Danske Bank og Hafnia-sagen, kammerateri, skattetryk, Janteloven og andedammen Danmark.

Hvorfor flytter du ikke bare til Frankrig, hvor du har hus?

»Det har jeg da også overvejet alvorligt, når man ser, hvor tåbeligt politikere og andre udtaler sig. Jeg vil bestemt tro, at jeg er flyttet permanent til Frankrig om fem år. Allerede i dag er jeg der 14 dage hver måned. Det vil jeg have lov til. Jeg elsker klimaet, maden, og at jeg er væk fra denne andedam.«

Siger, hvad jeg mener

Jesper Berning slår en latter op, bevidst om, at han provokerer en masse mennesker.

»Masser af danskere, som virkelig har haft succes, er flyttet til Provence, hvor der er et fornuftigt skatteklima. Hvis folk i Danmark tjener mange penge, er de jo nærmest dømt til at være forbrydere. Så må der være noget galt, og de bliver endevendt og generet. Det er en pest.«

Nu er der nogle, der vil sige, du er arrogant?

»Jeg mener, der er forskel på at være arrogant og fræk eller kritisk. Hvis man er direkte, kritisk og pågående, fordi man mener det, er man ikke arrogant. Jeg siger, hvad jeg mener, og kan klienterne ikke lide det, kan de gå et andet sted hen, men det har de ikke gjort.«

Selv har Jesper Berning forladt en stribe bestyrelser i private virksomheder, fordi arbejdet ikke harmonerer med at være to uger i Frankrig hver måned. At være bestyrelsesformand kræver, at man er i virksomheden en gang om ugen, mener han.

I stedet for at flytte til Frankrig kunne Jesper Berning vælge at blive højesteretsdommer. Han har lige alderen til det, hvis man altså skal tro, hvad han selv gennem mange år har sagt:

Højesteretsdommere skal ikke sidde 25 år i Højesteret – »tænk at sidde og lytte i 25 år, det må man da blive hjernedød af« - og komme »som drivhusplanter fra et beskyttet miljø« i Justitsministeriet. De skal rekrutteres som 55-60-årige fra landets store advokatkontorer, hvor de som seniorpartnerne med en mangeårig indtjening på fire-fem mio. kr. om året har tjent nok til, at de er ligeglade med, hvad de tjener som dommer i Højesteret.

Men Jesper Berning skal ikke nyde noget af sin egen medicin.

»For det første ville de hellere brække en arm på tværs end at se mig i Højesteret. Det er totalt udelukket. Det ville være en ren fornøjelse for dommerne at erklære mig for uegnet. Desuden har jeg slet ikke lyst til det. Jeg kan ikke holde ud at sidde stille i timevis. Af samme grund har jeg aldrig ført særlig mange retssager, fordi de tager så lang tid. Det har mest drejet sig om at rådgive virksomheder, og det gør jeg fortsat, for det er sjovest.«

Mens Jesper Bernings varemærke gennem mange år som en af Danmarks fremtrædende erhvervsadvokater, butterflyen, den skræddersyede habit og guldmanchetknapperne indimellem er afløst af grå stiktrøje, grå bukser med pressekant og sorte lædersko, er hans anstrengte forhold til Højesteret intakt.

Han har ikke fortrudt et eneste af sine mange udfald mod Højesteret, og han fastholder, at han har tabt sager i Højesteret, fordi han har tilladt sig at kritisere højesteretsdommerne for deres bijobs, for manglende eller mangelfulde begrundelser, favorisering af det offentlige i sager mod borgerne og for, at de i mange år er blevet rekrutteret fra Justitsministeriets rækker.

I 2001 deponerede Jesper Berning sin advokatbestalling, efter at han tabte en skattesag i Højesteret. I dag indrømmer han, at han nok var stoppet alligevel, fordi han flere år før havde planlagt at trække sig som advokat for at fortsætte med virksomhedsrådgivning for sig selv.

»Jeg blev så rasende. Det var en klar vindersag. Kammeradvokaten, som førte den for staten, erkendte på vej ned ad trappen fra Højesteret, at den sag havde de nok tabt, og alligevel vandt de, fordi jeg var så dum at føre den selv. Jeg havde overbevist min modpart, men ikke Højesteret.«

Når Højesteret voterer

Jesper Berning skodder sin Lakerscigaret og rejser sig for at hente en ny bog. Den er skrevet af professor, dr. jur. Henrik Zahle og hedder "Omsorg for retfærdighed". Heri reflekterer Henrik Zahleover sine oplevelser som dommer i Højesteret fra 1999 til 2002.

Jesper Berning slår op på side 187 og begynder at læse højt:

»Jeg har læst på sagen.« Jepser Berning stopper, kigger op og tilføjer for egen regning: »Det har de andre ikke gjort.« Det her er vand på hans mølle.

Jesper Berning hopper begejstret rundt i teksten og læser uddrag højt:

»Kollega Bruun taler nu, han taler sagte, som om han vidste, at han ikke har noget at sige.«

»Da jeg har sluttet, er der et øjebliks stilhed, de må have tid til at sunde sig. Bruun åbner øjnene og starter forfra, han har ikke forstået et ord, sov han?«

»Alle gode gange tre, jeg afbryder hende og prøver endnu engang. Men de er trætte, de vil have sagen sluttet nu. Bruun har vist et møde i sit nævn i eftermiddag, de hører ikke efter, de har ikke fattet sagen, men de har for længst besluttet sig. Det er ikke altid retfærdigheden, der sejrer.«

»Det er stærkt,« siger Jesper Berning, »at en højesteretsdommer skriver sådan. Det er første gang nogensinde, vi får fortalt, hvordan det foregår, når Højesteret voterer, og at en højesteretsdommer har nedlagt sit hverv uden at være syg. Jeg tror, det er, fordi Henrik Zahle er idealist. Hans samvittighed kunne ikke leve med at sidde i Højesteret, hvor det drejer sig om at få sluttet sagerne og komme hjem i haven eller ud og tjene penge på deres bierhverv.«

Jesper Bernings respekt for Højesteret og dansk retsvæsen i det hele taget kan ligge på et meget lille sted.

»I Danmark tror vi, at vi har verdens bedste sundhedsvæsen og verdens bedste retstilstand, men dem, der kender det indefra, ved, at vi har et elendigt sundhedsvæsen, og at retstilstanden kan sammenlignes med Nigeria. Folk vil hellere tro på falske guder end ikke at tro på noget.«

Er det nu ikke at overdrive?

»Du har ikke pengekorruption direkte i dette land, men du har det indirekte, netop ved at dommerne gives lukrative bijobs. Hvis en højesteretsdommer gang på gang lod staten tabe sine skatte- og ekspropriationssager, tror du så, at regeringen ville synes, det var morsomt at udnævne ham til formand for den nye lovkommission, hvor han skal have et honorar på flere hundrede tusinde kroner? Jeg ved det ikke, men du har mistanken, og den må du ikke udsætte dig for. I f.eks. England, USA og Frankrig er den slags utænkeligt.«

3-tallet

Dømmekraften hos højesteretsdommerne imponerer ikke Jesper Berning.

Jesper Berning fortæller om en episode på Københavns Universitet i slutningen af 1960erne, hvor han som ung eksaminator bedømte en opgave til 03. Den ene censor, en højesteretsdommer, gav et 11-tal. Først efter at han havde erkendt at have misforstået det hele, blev man enige om at give et 3-tal.

»Det var første gang, jeg tænkte: Hvad foregår der i Højesterets voteringslokaler? Er det også dér, de giver et 11-tal til en advokat, der skulle have haft et 3-tal? Kan en højesteretsdommer gå så galt i byen?«.

Jesper Berning kalder det en skandale, at Højesteret frifandt Danske Bank for at have fortiet vitale oplysninger i forbindelse med salget af Hafnia-aktier for 1,9 mia. kr. i juli 1992. Fire uger senere gik Hafnia i betalingsstandsning, og investorernes penge var tabt.

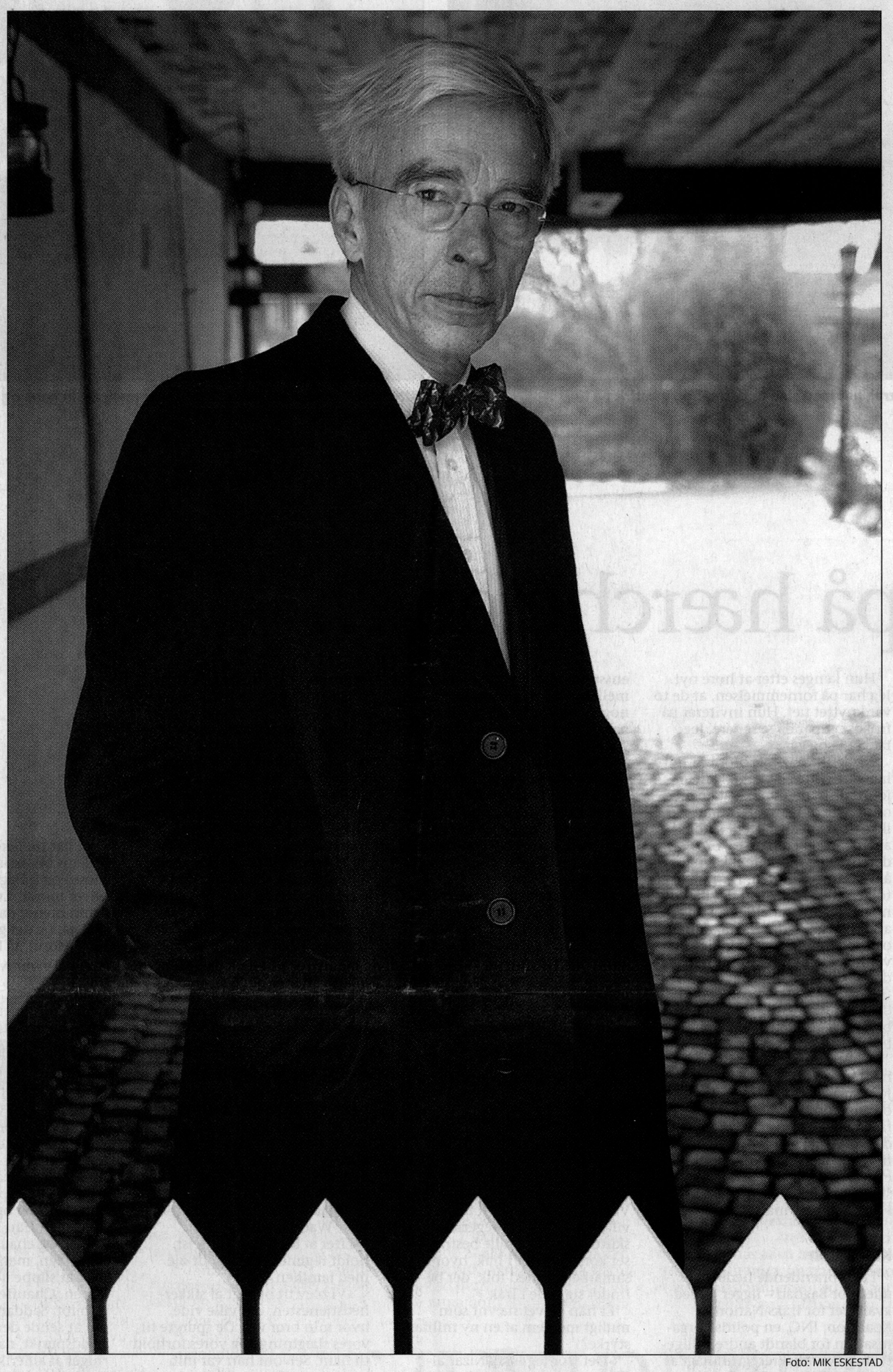

JESPER BERNING i kampdragt – med tilhørende butterfly.

Foto: MIK ESKESTAD

BLÅ BOG

Jesper Berning

▶ Jesper Berning, født 7. februar 1944 på Frederiksberg, kommer fra en juristfamilie og er gift med juristen Karin Berning. De har tre børn sammen.

▶ Jurist fra Københavns Universitet 1966, advokat 1970, lektor i ejendoms- og skatteret ved Københavns Universitet 1972-75 og dr. jur. 1974.

▶ Selvstændig advokat 1975, medejer af advokatfirmaet Berning, Schlüter Hald (nu Bech-Bruun Dragsted) indtil 1998, hvor han etablerede egen rådgivningsvirksomhed. Desponerede sin advokatbestalling 2001.

▶ Tidligere medlem af bestyrelsen i en stribe danske og udenlandske selskaber.

I midten af 1990erne var Jesper Berning medejer af advokatfirmaet Berning Schlüter Hald i Bredgade i København, hvor Danske Bank var blandt kunderne. Da Jesper Berning havde udtalt sig kritisk om bankens rolle i Hafnia-sagen, forlod banken advokatfirmaet.

Da Jesper Berning i 1998 sagde farvel til det firma, han selv var med til at stifte i 1975, for at fortsætte for sig selv, vendte Danske Bank tilbage som kunde i advokatfirmaet.

På et møde i Københavns Advokatforening sagde bankens daværende direktør, Knud Sørensen: »Det hævdes, at vi har en sort bog med advokater, som har rejst sag mod os. Det er ikke rigtigt. Men vi har en god hukommelse.«

Konsekvenser

Jesper Bernings meget direkte måde at udtrykke sig på og hans trang til at sige, hvad han mener, har også senere haft konsekvenser.

I 1999 blev han f.eks. presset til at gå som formand for det børsnoterede ejendomsselskab TK Development, efter at han i en læserbrev havde kritiseret Danske Bank og sammenspistheden i dansk erhvervsliv og presse.

Senere blev han idømt sin første bøde i Advokatnævnet, en bøde på 5000 kr. Årsagen var, at han havde skrevet til skifteretten i Middelfart for at bede om, at man satte en person med et »minimum af dømmekraft« på som dommer i en sag, hvor dommerfuldmægtigen to gange havde erklæret Jesper Berning uegnet som bobestyrer i et dødsbo. Begge gange blev dommerfuldmægtigen underkendt i landsretten. Da fuldmægtigen tredje gang erklærede Jesper Berning for uegnet, blev det for meget for advokaten.

Når han selv skal sammenfatte, hvad der driver ham til at udtrykke sig så stærkt og om alt muligt, siger han:

»Det lyder måske lidt selvhøjtideligt, men overskriften er retfærdighed. Det går mig på, hvis tingene er urimelige. Det betyder også, at jeg går i brechen for mange, som jeg ikke har sympati for, f.eks. Kurt Thorsen og Mogens Glistrup. Men derfor skal de alligevel behandles ordentligt. Jeg mener, der er begået et justitsmord mod Thorsen,« siger Jesper Berning, der fik B&Ws tidligere direktør Jan Bonde Nielsen frifundet i en stort anlagt straffesag.

I sit arbejdsliv har Jesper Berning altid levet efter mottoet, at »det skal være udfordrende, spændende, sjovt og helst give gode penge.«

I de sidste 20 år har det mere været tal end jura, han har beskæftiget sig med. I fremtiden - »fire-fem timers arbejde hver dag passer mig fint« - håber operaelskeren at få læst en masse bøger. Interessen for litteratur deler han med sin hustru Karin. Han er kunstinteresseret og maler oliemalerier, og så har han genoptaget klaverspillet fra barndommen. Han øver »i princippet« to timer hver dag og er i øjeblikket ved at indstudere en sonate af Mozart.

Med et handicap på 22 er han en habil golfspiller, men det er begrænset, hvor meget, han får spillet. Når der er gået en time, keder han sig. Han er for utålmodig.

»Så hellere tennis, det tager en time, og så har man sved på panden,« siger han.

To operationer i ryggen har kostet noget af førligheden i venstre arm, så også tennisspillet er drosnet ned.

»Jeg havde en ret god serv, og når man ikke har styr på, hvordan man kaster bolden op, når man server, så bliver serven ikke så god. Så jeg spiller ikke så meget mere.«

E-MAIL
morten.pihl@jp.dk